Column Bernard: Het ambacht van de roostermaker

2024-07-04 - Zermelo - Zermelo Magazine

Heeft u vroeger nog roosters met de hand gemaakt? Roostermakers van mijn generatie kunnen nog met weemoed terugdenken aan de tijd van dagenlang gepuzzel op grote vellen papier of zo'n roosterbord met LEGO steentjes. We gingen soms halve nachten door, opgepept met liters koffie, waarna je thuis in bed kroop en je slapende geliefde nog even in het oor fluisterde: "havo 4 zit er in!"

Er is heel veel veranderd in de afgelopen 30 jaar. Zo'n rooster (maar eigenlijk nog veel complexer) bouwen we nu in een paar dagen. En dat doen we (spoiler alert!) binnenkort in een paar uur want Zermelo gaat mee in de flow van steeds slimmer wordende technologie. Achter de schermen werken we heel hard aan een soort hyper-atlas-cluster-en-rooster-bouwer, die zelf de beste strategie voor het roosteren kan kiezen!

De voordelen zijn evident: er zouden nooit zoveel parttimers les kunnen geven, met name in de bovenbouw. Leerlingen kunnen veel meer keuzes maken en lessen op andere afdelingen volgen. Maar gaat er ook iets verloren?

Is dat ouderwetse vakmanschap***, dat diepe inzicht in de problematiek, niet aan het verdwijnen nu de roosters gewoon even in de automaat worden gegooid?

Laten we eerlijk zijn: met de fotografie verdween de portretschilder vrijwel van het toneel, de meubelmaker kan niet op tegen Ikea, en de vaardigheid van kaartlezen en de kennis van topografie hebben bepaald te lijden onder Google Maps en consorten. Tijden veranderen nu eenmaal en we passen ons aan.

Past de roostermaker in dit rijtje en is het een uitstervend ambacht door het voortschrijden der techniek?

Er is iets bijzonders aan de hand met ons beroep: het tegendeel is waar! Dat heeft een aantal oorzaken.

Allereerst is de aansturing van de automaten heel complex omdat er vele honderden randvoorwaarden zijn die afgewogen moeten worden.

Daarnaast is de aard van de problematiek zo dat je nooit vooraf kunt weten of er een oplossing mogelijk is voor jouw combinatie van randvoorwaarden.

Verder is er uiteraard onze wet van behoud van ellende: zodra we iets op kunnen lossen gaat het Depot van Onvervulde Roosterwensen open en komen er extra vragen op ons af.

Tot slot legt zelfs de beste technologische toepassing het af tegen de exponentiële explosie van mogelijkheden bij het maken van een basisrooster. Niet omdat de makers niet slim genoeg zijn, maar omdat de werkelijkheid zo in elkaar zit. Bij elke

roosterautomaat is een roosterprobleem te bedenken waar hij op faalt. En dan is er toch weer dat ouderwetse vakmanschap nodig om dat alles te doorgronden.

Veel dom werk wordt van ons overgenomen door de machinerie, en des te meer vraagt het werk van ons om abstractievermogen, en management- en communicatievaardigheden.

“Vakmanschap is meesterschap”, zo adverteert een bekende brouwer. Als u deze zomer het rooster af hebt en tevreden met zo’n drankje op het terras zit, moet u dat maar eens zeggen tegen uzelf. Want het is niet het gereedschap dat zo’n mooi bouwwerk gemaakt heeft, maar degene die het gereedschap ambachtelijk hanteert.

Bernard van Kesteren, juni 2024

*** M/V uiteraard, maar vakpersoonschap klinkt zo raar…